

Sygn. akt VIII GC 317/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Piotr Sałamaj
Protokolant:	sekr. sąd. Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko P. M.

o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji

I. umarza postępowanie w zakresie żądania odszkodowania w kwocie 11,07 zł oraz w zakresie żądania zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów informacji, że są to nawozy wytworzone na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powoda M. Z. na rzecz pozwanego P. M. kwotę 766,64 zł (siedemset sześćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 317/12

UZASADNIENIE

Powód M. Z. pismem z dnia 5.06.2012 r. wniósł pozew przeciwko pozwanemu P. M., któremu zarzucił naruszenie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a w szczególności art. 10 oraz art. 14 ust. 2 pkt 2, poprzez niezgodne z prawdą informowanie na etykietach produktów pozwanego B. Uniwersalny, B. Kwiaty Z. i B. Pelargonie, że są to nawozy wyprodukowane na bazie wermikompostu, produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich. Ponadto powód zarzucił pozwanemu wyrządzenie mu szkody w wysokości 11,07 zł i zażądał: zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów wymienionych powyżej informacji, że są to nawozy wytworzone na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich, zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz odszkodowania w kwocie 11,07 zł i zasądzenia od pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest hodowcą dżdżownic i producentem nawozów wytwarzanych przez dżdżownice. W dniu 4.06.2012 r. zakupił w sklepie (...) produkty pozwanego wymienione wyżej. Kupując je zapoznał się z etykietami, z których dowiedział się, że produkty te są wykonane na bazie wermikompostu – produktu hodowli dżdżownic. Powód zamierzał dokonać analizy porównawczej produktów pozwanego z jego produktami i dokonane

przez niego organoleptyczne oględziny B. (zawartości opakowań) wzbudziły w nim przekonanie, że nie zawierają one produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich. Według powoda, gdyby na etykietach produktów pozwanego nie znajdowała się informacja, że produkty te zawierają wermikompost, to by ich nie kupił. Dlatego uważa, że pieniądze wydane na zakup B. stanowią wielkość jego szkody powstałej z winy pozwanego, który wprowadził go w błąd.

W odpowiedzi na pozew pozwany P. M. wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w produkcji swojego preparatu stosuje wermikompost – produkt hodowli dżdżownic kalifornijskich, a twierdzenia odmienne powoda są gołosłowne i nie popart żadnym dowodem. W szczególności waloru dowodu nie ma twierdzenie powoda o organoleptycznym badaniu produktu pozwanego i konstruowaniu w oparciu o powyższe przedmiotowego zarzutu. Pozwany nie zgodził się z twierdzeniem powoda, że to na nim ciąży obowiązek wykazania, że w procesie produkcji stosuje wermikompost oraz produkty hodowli dżdżownic kalifornijskich, gdyż dyspozycja art. 18a ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie znosi ogólnej zasady dowodowej wyrażone w art. 6 k.c.

W piśmie z 28.08.2013 r., złożonym na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2013 r. (k. 53), powód rozszerzył żądanie pozwu wnosząc o nakazanie pozwanemu: 1) ogłoszenia w pismach branżowych (...) oraz (...) na dowolnej stronie, na jednej czwartej strony druk i rozmieszczenie proporcjonalnie do wielkości ogłoszenia następującej treści: „P. M. z D. prowadzący działalność jako Zakład Produkcyjno-Handlowy (...) ogłasza, że fałszywie twierdził jakoby jego produkty oznaczane nazwą (...) wytwarzane były na bazie wermikompostu pochodzącego z jego własnej hodowli dżdżownic”; 2) umocowania powoda do zlecenia ogłoszenia na koszt pozwanego. Jednocześnie powód cofnął żądanie odszkodowania zawarte w pozwie z 5.06.2012 r.

W piśmie z 11.09.2013 r., złożonym na rozprawie w dniu 11.09.2013 r. (k. 83), powód dokonał kolejnej modyfikacji pozwu, cofając pozew w zakresie żądania zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów informacji, że są to nawozy wytworzone na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich, podtrzymując jedynie żądania: nakazania pozwanemu ogłoszenia, jak w piśmie z 28.08.2013 r., oraz umocowania powoda do zlecenia ogłoszenia na koszt pozwanego. Powód wniósł także o obciążenie pozwanego kosztami procesu, w tym zasądzenie od niego na rzecz powoda kosztów podróży.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód M. Z. prowadzi działalność gospodarczą w ramach działów szczególnych produkcji rolnej pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo (...) M. Z. w D.. Do dnia 30.04.2012 r. działalność tę powód prowadził w ramach spółki cywilnej z bratem Z. Z.. Głównym przedmiotem działalności powoda jest wytwarzanie biohumusu, nawozu powstałego na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich.

(niesporne, a nadto dowód: decyzje Powiatowego Lekarza Weterynarii w M. z 18.02.2010 r. k. 6 i z 15.06.2012 r. k. 58, zeznania powoda M. Z. k. 89 – nagranie z rozprawy od 00:42:01 do 00:54:16)

Trzema zezwoleniami nr (...), wydanymi w dniu 28.06.2005 r. przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zezwolono firmie Zakład Produkcyjno-Handlowy (...) M. P. na wprowadzenie do obrotu nawozów organiczno-mineralnych pod nazwami: (...) humus uniwersalny”, (...) humus kwiaty zielone”, (...) humus pelargonii”, produkowanych przez Zakład Produkcyjno-Handlowy (...) M. P..

(dowód: zezwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 28.06.2005 r. k. 18-20)

Pozwany prowadzi hodowlę dżdżownic kalifornijskich od początku swojej działalności gospodarczej od roku 1992. Hodowla ta zajmuje około 10-15 arów i mieści się w D. na nieruchomości należącej do B. W. (1), który czasami dogląda i dokarmia hodowane przez pozwanego dżdżownice. Jedną z osób pracujących przy wytwarzaniu nawozów przez

pozwanego przy pomocy produktów dżdżownic kalifornijskich, wermikompostu, jest M. B. (1). Powód magazynuje obornik wytworzony przez dżdżownice kalifornijskie i dodaje go do swoich produktów.

Na bazie produktów dżdżownic pozwany wytwarza nawozy organiczno-mineralne pod wspólną nazwą (...).

(dowód: etykiety produktów k. 4-5, zeznania świadków M. B. (1) k. 60 - nagranie z rozprawy od 00:33:59 do 00:39:40, zeznania świadka B. W. (1) k. 61 - nagranie z rozprawy od 00:41:37 do 00:44:46, zeznania świadka K. R. k. 88 – nagranie z rozprawy od 00:14:52 do 00:30:55, zeznania świadka J. W. k. 88-89 – nagranie z rozprawy od 00:31:18 do 00:41:16, zeznania powoda M. Z. k. 89 - nagranie z rozprawy od 00:42:01 do 00:54:16, zeznania pozwanego P. M. k. 89 – nagranie z rozprawy od 00:54:17 do 01:01:20)

Hodowla dżdżownic kalifornijskich (łóża dżdżownic) podlega corocznej kontroli dokonywanej przez inspektorów Powiatowego Lekarza Weterynarii. W przypadku powoda i pozwanego kontrolę tę przeprowadzali inspektorzy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w M., w tym K. R. i J. W.. Przed rokiem 2012 dokonywane kontrole stwierdzały posiadanie przez pozwanego hodowli dżdżownic kalifornijskich.

Podczas kontroli zakładu pozwanego w dniu 10.05.2012 r. inspektorzy stwierdzili, że nie stosuje się już obornika (uboczny produkt pochodzenia zwierzęcego kategorii 2). Obecnie masę organiczną (humus) do produkowania nawozu organiczno-mineralnego wytwarza się z materiału roślinnego (głównie zbutwiała słoma) bez udziału dżdżownic kalifornijskich.

W dniu 30.05.2012 r. pozwany złożył wniosek o wyrejestrowanie działalności nadzorowanej z dniem 25.05.2012 r., w którego wyniku Powiatowy Lekarz Weterynarii w M. decyzją z dnia 31.05.2012 r. uchylił decyzję z dnia 19.02.2010 r.

W dniu 30.08.2012 r. pozwany P. M. złożył wniosek o ponowne objęcie nadzorem weterynaryjnym produkcji biohumusu wytwarzanego przez dżdżownice kalifornijskie z obornika zwierząt kopytnych. Wniosek został uwzględniony i Powiatowy Lekarz Weterynarii w M. decyzją z dnia 9.10.2012 r. nadał Zakładowi Produkcyjno-Handlowemu (...) P. M. weterynaryjny numer identyfikacyjny, co jest jednoznaczne z uznaniem posiadania przez P. M. hodowli dżdżownic kalifornijskich.

(dowód: decyzje Powiatowego Lekarza Weterynarii w M. z 19.02.2010 r. k. 55, z 31.05.2012 r. k. 56, z 9.10.2012 r. k. 57, zeznania świadka K. R. k. 88 – nagranie z rozprawy od 00:14:52 do 00:30:55, zeznania świadka J. W. k. 88-89 – nagranie z rozprawy od 00:31:18 do 00:41:16, zeznania pozwanego P. M. k. 89 – nagranie z rozprawy od 00:54:17 do 01:01:20)

W dniu 4.06.2012 r. powód M. Z. w sklepie (...) zakupił za kwotę 11,07 zł trzy produkty wytworzone przez Zakład Produkcyjno-Handlowy (...) z O., należący do pozwanego P. M.: B. (...), B. Kwiaty Z. i B. Uniwersalny. Na każdym z opakowań było napisane, że jest to nawóz organiczno-mineralny wyprodukowany na bazie wermikompostu, produktu dżdżownic kalifornijskich.

Powód w warunkach domowych organoleptycznie dokonał oględzin zakupionych produktów i stwierdził, że nie zostały wyprodukowane na bazie wermikompostu.

(dowód: etykiety produktów pozwanego k. 4-5 wraz z paragonem, zeznania powoda M. Z. k. 89 – nagranie z rozprawy od 00:42:01 do 01:54:16)

Pozwany nieprzerwanie od kilkunastu lat posiada hodowlę dżdżownic kalifornijskich, posiadając tzw. łóża z dżdżownicami. W okresie od maja do sierpnia 2012 r. pozwany także posiadał te dżdżownice, ale w mniejszej ilości, niewystarczającej na objęcie ich nadzorem weterynaryjnym. Pozwany wytwarza i magazynuje obornik będący produktem dżdżownic kalifornijskich oraz nieprzerwanie dodaje go do swoich produktów opatrzonych nazwą (...).

(dowód: etykiety produktów pozwanego k. 4-5, wydruki ze strony internetowej przedsiębiorstwa pozwanego k. 85-86, zeznania świadków M. B. (1) k. 60 - nagranie z rozprawy od 00:33:59 do 00:39:40, zeznania świadka B. W. (1) k. 61

- nagranie z rozprawy od 00:41:37 do 00:44:46, zeznania pozwanego P. M. k. 89 – nagranie z rozprawy od 00:54:17 do 01:01:20)

Sąd zważył, co następuje:

Jak wynika z pism procesowych pozwanego z dnia 28 sierpnia i z dnia 11 września 2013 r., składanych na rozprawach, zmodyfikował on żądanie pozwu m.in. w ten sposób, że cofnął żądanie co do zasądzenia odszkodowania w kwocie 11,07 zł (k. 53) oraz cofnął żądanie dotyczące zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów informacji, że są to nawozy wytworzone na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich (k. 83 + nagranie z rozprawy z 11.09.2013 r. k. 87 – od 00:01:12). Z protokołów rozpraw wynika, że każdorazowo pozwany wyrażał zgodę na częściowe cofnięcie powództwa przez powoda (k. 60 i k. 87). Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania odszkodowania w kwocie 11,07 zł oraz w zakresie żądania zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów informacji, że są to nawozy wytworzone na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich (vide pkt I. sentencji wyroku).

Natomiast w pozostałym zakresie, tj. odnośnie żądania nakazania pozwanemu zamieszczenia ogłoszenia o treści jak w piśmie z 28.08.2013 r. z jednoczesnym umocowaniem powoda do zlecenia ogłoszenia na koszt pozwanego (k. 53), powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Sąd uznał, że zarówno powód jak i pozwany są legitymowani do występowania w tym procesie, gdyż jakkolwiek powód akcentował, że jest tylko rolnikiem a nie przedsiębiorcą, to w świetle art. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, do kategorii przedsiębiorców należy także zaliczyć także rolników (patrz Komentarz do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Ewa Nowińska, Michał du Vall, LexisNexis, wyd. 2, Warszawa 2005, str. 39). Zdaniem Sądu w świetle art. 3 ust. 1 ww. ustawy działania pozwanego, o ile by się potwierdziły, naruszałyby interes powoda i jako przedsiębiorcy, który ponosi znaczne nakłady na wyprodukowanie biohumusu, i jako klienta, który oczekuje, że towar będzie zgodny z podawaną na opakowaniu zawartością.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę przytoczenia faktyczne, jak i prawne pozwu, podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 10 i art. 14 ust. 2 pkt 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z pierwszym z tych przepisów czynem nieuczciwej konkurencji jest takie oznaczanie towarów lub usług albo jego brak, które może wprowadzić klientów w błąd co do pochodzenia, ilości, jakości, składników, sposobu wykonywania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów lub usług, a także zatajenie ryzyka, jakie wiąże się z korzystaniem z nich (ust. 1). Czynem nieuczciwej konkurencji jest również wprowadzenie do obrotu towarów w opakowaniu mogącym wywołać skutki określone w ust. 1, chyba że zastosowanie takiego opakowania jest uzasadnione względami technicznymi (ust. 2). Z kolei w myśl art. 14 ust. 1 czynem nieuczciwej konkurencji jest rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o swoim lub innym przedsiębiorcy albo przedsiębiorstwie, w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody. Wiadomościami, o których mowa w ust. 1, są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, w szczególności o: 1) osobach kierujących przedsiębiorstwem, 2) wytwarzanych towarach lub świadczonych usługach, 3) stosowanych cenach, 4) sytuacji gospodarczej lub prawnej (ust. 2).

Naruszenia przytoczonych przepisów przez pozwanego powód upatrywał w niezgodnym z prawdą informowaniu na etykietach produktów pozwanego (pod wspólną nazwą (...)), że są to nawozy wyprodukowane na bazie wermikompostu, produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich, co zdaniem powoda nie polegało na prawdzie. Zgodnie z art. 18a ww. ustawy ciężar dowodu prawdziwości oznaczeń lub informacji umieszczanych na towarach albo ich opakowaniach lub wypowiedzi zawartych w reklamie spoczywa na osobie, której zarzuca się czyn nieuczciwej konkurencji związany z wprowadzaniem w błąd. A zatem to na pozwanym spoczywał ciężar dowodu, że produkuje on swoje wyroby wymienione w petitum pozwu, a więc nawozy organiczno-mineralne, na bazie wermikompostu

– produktu dżdżownic kalifornijskich i w ocenie Sądu pozwany udźwignął ten ciężar dowodowy, co skutkowało oddaleniem powództwa w części podtrzymywanej po cofnięciu pozwu w pozostałym zakresie.

Otóż jak wynika z przeprowadzonych dowodów, które nie były wzajemnie przez strony kwestionowane, w szczególności zeznań świadków M. B. (1) i B. W. (1), jak i zeznań samego pozwanego, posiada on od wielu lat hodowlę dżdżownic kalifornijskich i produkty tychże dżdżownic stanowią bazę produkowanych przez niego spornych nawozów. Tej tezie powód ostatecznie nie przeczył, czego wyrazem było cofnięcie na rozprawie w dniu 11 września 2013 r. powództwa w części dotyczącej zakazania pozwanemu nanoszenia na etykiety jego produktów informacji, że są one produkowane na bazie wermikompostu, jak i przyznanie, że powód wytwarza (...) na bazie produktu hodowli dżdżownic kalifornijskich (vide nagranie od 00:01:12, k. 87). Powyższe oświadczenie powoda było spowodowane zapoznaniem się przez niego ze złożonymi na rozprawie w dniu 28.08.2013 r. przez pozwanego decyzjami Powiatowego Lekarza Weterynarii w M., jak i wysłuchaniem zeznań pierwszych świadków. Jednocześnie rzezone decyzje w połączeniu z zeznaniami świadków – pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynaryjnego w M. – K. R. i J. W. dały powodowi asumpt do twierdzeń, że w pewnym okresie pozwany nie posiadał hodowli dżdżownic kalifornijskich, a więc jego produkty nie były na bazie wermikompostu. wbrew treści etykiet na produkowanych przez P. M. nawozach.

Jednakże w ocenie Sądu bezsporny fakt, że na wniosek powoda z 30.05.2012 r. (...) w M. uchylił wcześniejszą decyzję o zatwierdzeniu (...) P. M. jako zakładu technicznego w związku z prowadzoną hodowlą przedmiotowych dżdżownic (k. 56) nie jest jednoznaczne z tym, że pozwany swoich nawozów organiczno-mineralnych (...) nie produkował na bazie wermikompostu, produktu dżdżownic kalifornijskich. Niezależnie bowiem od tego, że już w dniu 30.08.2012 r. pozwany ponownie wystąpił do (...) o objęcie nadzorem weterynaryjnym produkcji biohumusu wytwarzanego przez dżdżownice kalifornijskie i taki nadzór wkrótce uzyskał (patrz decyzja na k. 57), to jak wynika z zeznań świadków M. B. i B. W. oraz pozwanego, posiadał on zmagazynowane zapasy obornika tychże dżdżownic i wykorzystywał go do produkcji swoich nawozów. Możliwość magazynowania tego obornika potwierdzili także świadkowie – inspektorzy (...) i sam powód, a ponadto jak wynika z zeznań pozwanego – z uwagi na termin opróżniania przez niego łoża dżdżownic (wynęcania ich) – dodaje on do nawozów obornik już wcześniej pozyskany. Z tych przyczyn brak jest wystarczających podstaw do przyjęcia za powodem, że zakupione przez niego produkty firmy (...) nie zawierają wermikompostu, a tym samym, że pozwany nie produkował (...) na bazie produktów hodowli dżdżownic kalifornijskich. Zresztą twierdzenie powoda opierało się tylko na wiedzy uzyskanej od inspektorów (...) w M. i własnym organoleptycznym badaniu rzezonego nawozu, co nie jest wystarczające do uznania, że nawóz ten nie posiada cech i składników opisanych na etykiecie, a więc, że pozwany wprowadza w błąd kupujących jego produkty, naruszając tym samym interes powoda jako producenta biohumusu i posiadacza znacznej i wieloletniej hodowli dżdżownic kalifornijskich. A skoro tak, to nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie zawarte w piśmie powoda z 28.08.2013 r. o nakazanie pozwanemu zamieszczenia ogłoszenia o treści tam wskazanej i Sąd orzekł o jego oddaleniu (pkt II. sentencji wyroku).

Ponieważ zdaniem Sądu pozwany wykazał, że produkował i produkuje (...) na bazie wermikompostu, nawet nie mając przez pewien czas objętej nadzorem weterynaryjnym hodowli rzezonych dżdżownic z uwagi ich zmniejszoną populację, to rzeczą powoda było wykazanie, że choćby zakupione przez niego w dniu 4.06.2012 r. trzy produkty pozwanego nie posiadają cech i składników, o których zapewniał producent, lecz takowego dowodu powód nie przeprowadził, gdyż jego twierdzenia, nawet poparte wieloletnim doświadczeniem producenta biohumusu, nie były tutaj wystarczające.

Biorąc pod uwagę, że częściowe cofnięcie powództwa miało miejsce już po wdaniu się w spór przez pozwanego i w wyniku podniesionych przez niego zarzutów, Sąd uznał, że powód przegrał proces w całości i w związku z tym zobligowany jest do zwrotu pozwanemu poniesionych przez niego kosztów procesu w łącznej kwocie 766,64 zł (art. 98 § 1 i 2 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.). Na tę kwotę złożyły się koszty dojazdu przez pozwanego na rozprawy i z powrotem według złożonego przez pozwanego spisu kosztów (566,64 zł, k. 81) oraz wydatki sądowe w postaci zwrotu świadkom

kosztów ich stawiennictwa według postanowień referendarza sądowego z 28 i 29 sierpnia 2013 r. Kwota 200 zł z tego tytułu została uiszczona przez pozwanego w dniu 10.09.2013 r. (k. 90).

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na złożonych przez strony dokumentach, a także zeznaniach świadków i stron, nie znajdując podstaw do zdyskwalifikowania żadnego z tych dowodów.